

Multiple Myelom

Hastalar için MP
Kemoterapisi

MP

Multipl Miyelom tedavisi için

MP kemoterapisi nasıl uygulanır ve olası yan etkileri nelerdir.

MP

Kemoterapi tedavinize MP adı verilmektedir. Multipl miyelomu tedavi etmek için yaygın olarak kullanılmaktadır ve başka hastalıkların tedavisi için de kullanılmıştır. MP iki ilaçtan oluşmaktadır:

- melfalan
- prednizon

Melfalan bir kemoterapi ilacıdır ve prednizon ise bir kortikosteroiddir. Bu iki ilacın birlikte kullanılması anormal (miyelom) hücrelerin gelişmesini yavaşlatır veya durdurur ve nihayetinde kanser hücrelerinin büzülmesi ve ölmesine neden olur.

Tedaviye Başlamadan Önce Neleri Bilmem Gerekli?

Doktorunuza almakta olduğunuz tüm reçeteli ilaçlar ve besin takviyeleri, vitaminler, bitkisel ilaçlar ve homeopatik ilaçlar dahil, reçetesiz ürünleri mutlaka bildirin.

Tedavi gördüğünüz sürece etkili bir doğum kontrol yöntemi kullanın. Kemoterapi ilaçları cenine zarar verebilirler, bu nedenle siz veya eşinizin gebe kalması halinde, bunu derhal doktorunuza bildirin.

Tedavi sırasında bebek emzirmekten kaçının. Prednizon anne sütüne geçmektedir ve çocuğunuzun gelişmesini etkileyebilir. Melfalanın anne sütüne geçip, geçmediği bilinmemektedir.

Bazı kemoterapi ilaçları kısırlığa neden olabilir. Gelecekte çocuk sahibi olmayı düşünüyorsanız, seçenekleriniz ile ilgili olarak doktorunuzla konuşun.

Doktorunuzun onayı olmaksızın, tedavi görmekte iken, herhangi bir bağışıklık artırıcı uygulama veya aşı yaptırmayın.

Kemoterapi bazen vücudunuzdaki sodyum, potasyum ve magnezyum gibi elektrolitlerin miktarında değişikliklere neden olabilir. Doktorunuz bu değişiklikler açısından kanınızı kontrol edecek ve tespit ettiği sorunları tedavi edecektir.

MP Tedavisine Başlamadan Önce Neleri Bilmem Gerekli?

Nadir olgularda, melfalan akciğer yetmezliği dahil, akciğer sorunlarına neden olabilir. Nefes darlığınız, inatçı öksürüğünüz veya soluk alma güçlüğü varsa, doktorunuza bildirin. Çok nadir olgularda, bu akciğer problemleri ölüme neden olabilir.

Böbrek hastalığı veya böbrek fonksiyonları kötü durumda olanlar melfalana bağlı yan etkiler açısından daha yüksek bir risk altında olabilirler. Daha önce böbrek problemleri yaşadığınız, bunu doktorunuza bildirin.

Nadir olgularda, melfalan tedaviden yıllar sonra ikincil kanserler veya lösemiye neden olabilir.

Çok nadir olgularda, melfalan ve prednizon alerjik reaksiyonlara neden olabilir. Tedavi görmekte iken ateşiniz, soğuk terlemeleriniz, nefes darlığı, göğsünüzde sıkışma, dil veya yüzünüzde şişme, hızlı kalp atımı veya sırt ağrınız olursa, hemen doktorunuza bildirin.

Prednizon midenin koruyucu tabakasını azaltarak, mideyi mide asidinin tahrişine daha yatkın kılabilir. Nadir olgularda, bu midede kanayan yaralar veya perforasyona (midede bir delik) yol açabilir. Hazımsızlık veya başka mide sorunlarınız mevcutsa, bunu doktorunuza bildirin. Bu semptomları gidermek için size ilaç verilebilir.

Prednizon kan şekeri düzeyinizin, özellikle de diyabetiniz varsa, yükselmesine neden olabilir. Kan şekerinizin kontrolü için, tedaviniz sırasında düzenli kan veya idrar tetkikleri yaptırmanız gerekebilir. Çok susamaktaysanız, alışılmıştan fazla idrara çıkmaktaysanız veya diyabet tedavisi görmekteyseniz, bunu doktorunuza bildirin. Doktorunuz tedaviniz sırasında kan şekerinizi daha sık olarak kontrol etmeniz gerekip, gerekmediğini size söyleyecektir.

Prednizon kan basıncınızı yükseltebilir. Baş ağrısı, görme sorunları, şaşkınlık veya uykululuk haliniz olursa veya yüksek kan basıncı nedeniyle tedavi görmekteyseniz, bunu derhal doktorunuza bildirin.

Prednizon enfeksiyon riskinizi artırabilir ve ateş gibi enfeksiyon belirtilerinin tespitini güçleştirebilir. Herhangi bir enfeksiyon belirtisi yaşadığınızda, derhal doktorunuza bildirin (bakınız “Olası Yan Etkiler Nelerdir?”). Sizde oküler herpes simpleks (*gözde herpes virüsüne bağlı enfeksiyon*) adı verilen bir enfeksiyon mevcut ise, prednizon kullanmak kornea perforasyonu (korneada bir delik oluşması) riskinizi artırabilir. Sizde bu enfeksiyon mevcutsa, bunu doktorunuza bildirin.

Bir ruhsal sağlık tablosu nedeniyle tedavi görmekteyseniz, bunu doktorunuza bildirin. Prednizon kullanılması ruhsal sorunları kötüleştirebilir. Prednizon duygudurum dalgalanmaları, kişilik değişiklikleri, uykusuzluk, coşku hisleri ve nadir olgularda şiddetli depresyona neden olabilir. Kendinizi çökkün hissederseniz, derhal doktorunuza bildirin.

Tedaviniz, aşağıdakiler dahil, diğer maddeler ile etkileşebilir:

- Fenitoin, fenobarbital veya karbamazepin

- Rifabutin, rifampin veya isoniazid
- Klaritromisin, eritromisin veya telitromisin
- Amiodaron
- Verapamil veya diltiazem
- Ketokonazol, flukonazol, itrakonazol, vorikonazol veya posakonazol
- Atazanavir, indinavir, nelfinavir, ritonavir veya sakuinavir gibi HIV tedavisi için kullanılan ilaçlar
- Aprepitant
- Fluvoksamin
- Aspirin, ibuprofen veya naproksen gibi non-steroidal anti-enflamatuvar ilaçlar
- Warfarin
- Digoksin
- Furosemid veya diğer diüretikler
- Siklosporin, sirolimus veya takrolimus
- Miyastenya gravis adı verilen bir rahatsızlığı tedavi etmek için kullanılan, neostigmin gibi ilaçlar
- Kolestiramin
- St. John Otu (*Sarı kantaron*)
- Greyfurt suyu veya yıldız meyvesi (*carambola*)

Lütfen bu listenin bir özet olduğunu ve tüm olası ilaç etkileşmelerini içermediğini unutmayınız. Tedaviniz ile etkileşebilecek herhangi bir ilaç almaktaysanız, doktorunuzla temasa geçin

Aşağıdaki koşullar söz konusu ise, MP tedavisi almamalısınız:

- Gebeyseniz, gebe kalma riskiniz varsa veya emziriyorsanız.
- Melfalan, prednizon veya bu ilaçların herhangi bir bileşenine alerjiniz varsa.
- Ciddi türde bir mantar enfeksiyonunuz olduğu söylendiyse.
- Geçmişte melfalan aldıysanız ve multipl miyelom hastalığınızın tedavisi olarak işe yaramadıysa.

Tedavi Nasıl Uygulanmakta?

Melfalan ve prednizonu ağızdan alacaksınız. Alacağınız dozlar kilonuz ve boyunuza göre belirlenecektir. Doktorunuz ne sıklıkla melfalan ve prednizon alacağınızı ve alacağınız toplam tedavi sayısını belirleyecektir.

Bir melfalan dozunu atlar ve aynı günde hatırlarsanız, hatırlar hatırlamaz bu dozu alın. Bir dozunuzu almayı gün boyu unutacak olursanız, bir sonraki dozu ne zaman almanız gerektiğini doktorunuza sorun. İki dozu aynı anda almayın. Melfalanı tam size söylendiği şekilde almanız önem taşımaktadır. Doktorunuzla konuşmadan ilaç almayı bırakmayın veya ilaç dozunuzu değiştirmeyin.

Prednizonu tam size söylendiği şekilde almanız önem taşımaktadır. Mide tahrişi ihtimalini azaltmak için, prednizonu yiyeceklerle birlikte alın ve alkol içmeyin. Bu ilacı düzenli olarak, her gün aynı saatte kullanın. Bir dozu atlayacak olursanız, hatırlar hatırlamaz bu dozu alın ve ardından doktorunuzla temasa geçerek, bir sonraki dozu ne zaman almanız gerektiğini sorun.

Tedavinizi almadan önce, size bulantı ve kusmayı önlemeye ve kontrol altına almaya yardımcı olacak ilaçlar verilecektir. Bu ilaçlar ağızdan veya bir toplardamara enjeksiyon şeklinde verilebilirler.

Çok fazla melfalan veya prednizon alacak olursanız, hemen doktorunuz, yerel zehirlenme merkezi veya acil servis ile temasa geçin.

Melfalanı buzdolabında saklayın. Mümkünse yiyecek ve içeceklerden ayrı bir gözde tutun. Prednizonu oda ısısında tutun. Bu ilaçları çocuklar ve evcil hayvanların ulaşamayacağı bir yerde muhafaza edin. Melfalan ışıktan korunmalıdır, bu nedenle hemen kullanmadan öncesine dek hapları ambalajından çıkartmayın.

İlaçlarınızı başkaları ile paylaşmayın. Bu ilaçları başkaları ile paylaşmak zararlı olabilir.

Hangi Durumlarda Doktorumu Aramalıyım?

Aşağıdaki belirtilerden herhangi birisini yaşadığımızda, hemen doktorunuzu arayın:

- Titreme, ürperme veya 38.06 C° veya üzeri ateş
- Alışılmadık kanama, kolayca morluk oluşması veya derinizde iğne başı gibi kırmızı noktalar oluşması

- Şiddetli, kanlı veya saatler süren kusma
- Ağrılı veya sık idrara çıkma veya idrarınızda kan bulunması
- Günde ilave dört kez bağırsak hareketine yol açan ishal, bir günden uzun süren ishal, gece ishali veya ateş, kramplar veya kanlı dışkı ile birlikte ishal
- Düzensiz veya hızlı kalp atımı, göğüs ağrısı, göğüste sıkışma, nefes darlığı veya inatçı öksürük
- Ani kilo alma veya karında, ellerde veya ayaklarda şişliğe neden olan ciddi sıvı tutulması
- Yemek yiyememek veya kilo kaybı
- Şiddetli baş ağrıları, şaşkınlık hali veya bulanık görme

Olası Yan Etkiler Nelerdir?

Tüm ilaçlar yan etkilere neden olabilirler, ancak herkes her bir ilaca farklı tepki verir. Aşağıdaki tablo, tedaviniz ile ortaya çıkabilecek olası yan etkileri, bunların nasıl farkına varabileceğinizi ve belirtileri nasıl en az indirebileceğinizi ve olası tedavilerini göstermektedir. Yan etkiler, ne sıklıkla ortaya çıktıklarına göre gruplandırılmıştır: Sık (hastaların yüzde 25'inden fazlasında ortaya çıkan), Daha az sıklıkta (hastaların yüzde 5 ila 25'inde ortaya çıkan) veya Nadir (hastaların yüzde 5'inden azında ortaya çıkan).

Yan Etki	Yan Etki Nasıl En Aza İndirilebilir	Olası Tedaviler
Enfeksiyon Riski (Sık) Ateş ve ürpermeler Ağrılı idrar yapma Boğaz ağrısı ve öksürük Burun tıkanıklığı Bir yara yerinde derinin şişmesi veya kızarması	Ellerinizi sık yıkayın. Dişlerinizi her gün fırçalayın ve diş ipi ile temizleyin. Kesikleri hemen sıcak su, sabun ve antiseptik ile temizleyin. Akyuvar sayınız düşük olduğunda, kalabalıktan ve soğuk algınlığı veya başka rahatsızlıkları olan kişilerden uzak durun.	Akyuvar sayınızı arttırmak için size ilaçlar verilebilir. Enfeksiyonu tedavi etmek veya önlemek için size bir antibiyotik verilebilir. Doktorunuz dozunuzu düşürebilir veya daha ileri tedaviyi erteleyebilir
Anemi (<i>kansızlık</i>) (Daha az sıklıkta.) Bitkinlik veya güçsüzlük Baş dönmesi Soluk beniz Nefesi yetmez gibi hissetmek Üşüme hissi	Gün boyu dinlenme dönemleri planlayın. Günlük faaliyetlerinizi, enerjinizi koruyabileceğiniz şekilde planlayın. Dengeli bir diyet ile beslenmeye çalışın ve bol miktarda sıvı tüketin. Baş dönmesini önlemek için, yavaşça ayağa kalkın.	Alyuvar sayınızı arttırmak için size ilaçlar verilebilir. Doktorunuz dozunuzu düşürebilir veya daha ileri tedaviyi geciktirebilir.
Kanama (Daha az sıklıkta) Alışılmadık kanama, kolay morluk oluşması Siyah veya katran-benzeri dışkı İdrarda kan Deride iğne başı gibi kırmızı noktalar Dişeti kanaması veya burun kanaması	Aspirin ve aspirin-benzeri ibuprofen gibi ilaçlardan kaçınmın. Jilet ve tırnak makası gibi keskin nesnelere kullanırken dikkatli olun. Kesik, şiş ve çürümelere neden olabilecek faaliyetlerden kaçınmın.	Trombosit sayınızı arttırmak için size ilaçlar verilebilir. Doktorunuz dozunuzu düşürebilir veya daha ileri tedaviyi geciktirebilir.
Bulantı/Kusma (Nadir. Orta ila ileri şiddette olabilir) Kusacak gibi veya midenizi bozmuş gibi hissetmek	Az, sık öğünler halinde, hafif yiyecekler – muz, pilav, elma püresi ve kızarmış ekmek gibi – tüketin. Yiyecekleri soğuk veya oda ısısında olarak tüketin ki, yiyeceklerin kokusu sıkıntı yaratmasın. Kızarmış, baharatlı veya yağlı gıdalardan kaçınmın. Yavaş yiyin ve için. Gün boyu bol miktarda sıvı için, ancak şişkinlik oluşturmasından kaçınmak için, öğünler sırasında az miktarda sıvı için.	Size bulantı ve kusmayı azaltmaya yarayacak ilaçlar verilecektir

Yan Etki	Yan Etki Nasıl En Aza İndirilebilir	Olası Tedaviler
Ağız Yaraları ve Ağrı (Nadir. orta ila ileri şiddette olabilir) Ağız, dil ve boğazda ağrı, şişlik veya kızarıklık "Paslı dil" Konuşma, yutma veya yeme güçlüğü Kanayan yaralar ve enfeksiyon	Yumuşak kıllı bir fırça ve florlu diş macunu kullanarak, dişlerinizi günde iki ila dört kez fırçalayın. Günlük olarak mumlanmamış diş ipi kullanın. Doktorunuzdan alkol içermeyen bir ağız gargarası önermesini isteyin. Gün boyu azar azar su yudumlayın ve ağzınızı nemli tutmak için, şekersiz çiklet veya sakız çiğneyin. Yumuşak veya püre şeklinde gıdalar yiyin. Asitli, baharatlı, tuzlu, kuru veya kızarmış ekmek gibi rahatsız edici gıdalardan kaçınınız.	Ağrıyı tedavi etmek için size ilaçlar verilebilir. Mantar veya virüs enfeksiyonlarının tedavisi için size ilaç verilebilir.
Aşağıdaki yan etkilerin MP rejiminde yer alan ilaçlarla ortaya çıktıkları bilinmektedir, ancak klinik araştırmalarda özel olarak bildirilmemiştir.		
İshal Günde birkaç kez gevşek veya sulu dışkı Karında kramplar, gaz ve şişkinlik	Az, sık öğünler halinde, hafif yiyecekler – muz, pilav, elma püresi ve kızarmış ekmek gibi – tüketin. Kafein; alkol; çiğ meyve ve sebzeler; çiğ yumurtalar, az pişmiş etler; baharatlı, yağlı gıdalar; süt ve süt ürünleri; fasulye ve diğer bakliyat gibi gaza neden gıdalar; yüksek lif ve yüksek yağ içeren gıdalar; iki saatten fazla buzdolabı dışında kalmış gıdalar (yumurtalı yemekler ve krema veya mayonezli gıdalar için bir saat); müshil ilaçlar; ve dışkı yumuşatıcılardan kaçınınız.	Her gün sekiz ila on bardak berrak sıvı için. Doktorunuz ishal tedavisine yardımcı olması için ilaç reçete edebilir.
Döküntü Genellikle hafif ve kısa-süreli Genel olarak kollarda ve gövdede ortaya çıkar (bazen de yüzde) Kaşıntılı olabilir Deri üzerinde düz, renk değişikliği gösteren bir alan veya küçük kabarık bir şiş olarak görünebilir	Uzun süre sıcağa maruz kalmaktan kaçınınız Düzenli olarak krem veya nemlendirici kullanınız. Ellerinizde pamuk eldiven giymeyi deneyin. Deri için tahriş edici olabileceklerinden, parfüm, kolonya veya tıraş losyonu kullanmaktan kaçınınız.	Doktorunuz döküntü tedavisine yardımcı olması için kremler (hafif steroidler, antihistaminler veya antibiyotikler) reçete edebilir. Döküntü herhangi bir tedavi olmaksızın kendiliğinden de iyileşebilir.

<p>Alopesi veya Saç Dökülmesi Saçınızı tararken, duşta veya uykudan sonra yastığınızda normaldekenden daha fazla saç dökülmesi Vücut kıllarında dökülme</p>	<p>Alopesi önlenemez, ancak saç dökülmesine yardımcı olacak bazı ipuçları: Yumuşak bir saç fırçası kullanın. Yuvarlak fırça kullanmayın, saçınızı boyamayın veya perma yaptırmayın. Her gün saçınızı yıkamaktan kaçının, yumuşak bir şampuan kullanın ve saç kurutma makinesi kullanmaktan kaçının veya kullanmanız gerekirse, düşük ayarda kullanın. Saçınızı kısa kestirin; bu dolgun görünmesini sağlayacaktır. Sigortanız bir peruğu karşılıyor olabilir. Doktorunuzdan bir "saç protezi" reçete etmesini isteyin. Çok fazla saçınız dökülmeden önce bir peruk alırsanız, saç renginiz ve tarzınız ile daha iyi uyum sağlayabilirsiniz. Saçlı derinizi güneşten korumak için güneş koruyucu kullanın veya bir şapka veya eşarp takın.</p>	
<p>Sıvı Tutulması Gözlerin çevresinde, bacakların alt kısmında, bilekler, ayaklar veya karın bölgesinde şişlik Hafif kilo artışı</p>	<p>Kilonuzu düzenli olarak kontrol edin. Tuzlu gıdalar tüketmekten kaçının, zira bunlar sıvı tutulmasına neden olabilir.</p>	<p>Vücudunuzdaki sıvı miktarını azaltmak için size bir diüretik (idrar söktürücü) verilebilir. Doktorunuz dozunuzu düşürebilir veya daha ileri tedaviyi geciktirebilir.</p>

Diğer Olası Yan Etkiler Nelerdir?

Aşağıdaki tablo bu tedavideki her bir ilaçla görülen ilave yan etkileri listelemektedir. Tüm olası yan etkileri göstermemektedir. Daha fazla bilgi için, doktorunuzla görüşün.

Sık Görülen Yan Etkiler	Daha az Sıklıktaki Yan Etkiler	Nadir Görülen Yan Etkiler
<p>İştah artışı</p>	<p>Deri renginde değişiklikler Göz enfeksiyonları, glokom veya kataraktlar</p>	<p>Zona (semptomlar vücudun bir kısmı veya bir tarafında ağrı, yanma ve kaşıntıyı ve ardından gelen kırmızı döküntüler ve veya kabarcıkları içerir) Kan pıhtısı Kalp ritim değişiklikleri (aritmi) kalp krizi veya kalp yetmezliği Pnömoni (<i>zatürree</i>) Bitkinlik Hepatit (<i>karaciğer iltihabı</i>) Hıçkırık Kas güçsüzlüğü</p>

Hematoloji Uzmanlık Derneđi

Adres : Atatürk Bulvarı
169/40 Bakanlıklar Ankara

Tel : 0-312-4257952

web: www.hematoloji.org.tr

e-mail: bilgi@hematoloji.org.tr

